

egendomen förut är lagfaret och fänget blifvit i fastighetsbok inskrifvet.

Anhållande jag, att lagutskottet måtte vidtaga de redaktionsförändringar häri, som detsamma anser nödiga.

Stockholm den 28 januari 1893.

D. Persson

i Tällberg.

N:o 126.

Af herr S. Arnoldsson, med förslag till lag angående invalling.

Den utveckling och det framåtskridande, jordbruket inom landet gjort under senare åren, torde erkännas såsom en glädjande verklighet. Att sådan utveckling till betydlig grad på flera ställen skett genom torrläggning och odling af förut sank och vattensjuk mark, torde äfven medgifvas. Hvad som bidragit till jordbrukets förbättring i sistberörda hänseende torde delvis få tillskrifvas verkan af gällande lag om dikning och annan afledning af vatten af den 20 juni 1879.

Med erkännande således af det goda, nämnda lag medfört, måste å andra sidan beklagas den brist, hvarmed samma lag är behäftad derutinnan, att den saknar stadgande om jords torrläggning medelst s. k. invalling, hvarmed förstås *antingen* instängning af rinnande vattendrag emellan sidovallar, i syfte att förekomma vattnets utbredning å angränsande lågland, eller afstängning från angränsande vattendrag eller stillastående vatten af tillförene dränkta eller tidtals öfversvämmade marker.

Orsaken till dessa bristande bestämmelser i den åberopade

lagen är ingalunda beroende deraf, att icke den af sakkunniga personer bestående komité, hvilken hade sig anförtrott att utarbete det förslag till samma lag — hvilket förslag i allt öfrigt i hufvudsakliga delar antogs — icke hade ansett behöfligt samt föreslagit bestämmelser äfven för s. k. invallning, utan ligger orsaken till, att komiterades anslag icke antogs, äfven uti den delen deruti, att vid tiden för lagens utarbetande, tvekade man om behöfligheten att i berörda hänseende lagstifta, hvarför på dåvarande herr statsministerns yrkande, förslaget i de delar, som rörde invallning, blef i den kongl. propositionen till Riksdagen uteslutet och således icke af Riksdagen pröfvadt.

Emellertid har det under tidens lopp visat sig, att behovet af lag med s. k. tvångsrätt förefinnes, äfven vid jords torrläggning medelst invallning. Detta behof framträder allt starkare i den mån jordbrukarne mera allmänt lära sig inse betydelsen och fördelen utaf den odlade eller odlingsbara markens fullständiga torrläggning. För egen del kan jag genom erfarenhet angifva fall, der jemförelsevis större torrlägningsföretag medelst invallning blef omintetgjordt genom det att någon eller några smärre delegare motsatte sig företaget.

Då jag således är lifligt öfvertygad derom, att det på flera ställen inom landet blefve till gagn och nytta, om det förslag, jag här tillåter mig göra, kunde vinna framgång, vågar jag vördsamt föreslå, att Riksdagen ville för sin del antaga följande

Lag angående invallning.

§ 1.

Vill man vid sjö eller annat vattendrag eller vid hafvet göra vall eller annan byggnad till skydd emot vattnet, bygge så, att annan ej deraf har men, söke ock tillstånd från det allmännas sida i fall, der sådant är stadgadt.

§ 2.

Kan jord, som vid vattendrag belägen är, genom invallning förbättras eller göras odlingsbar

med mindre kostnad och rubbning af vattendraget, än som nödig vore, der sådan åtgärd, som i § 12 af dikningslagen den 20 juni 1879 sägs, skulle för ändamålet vidtagas; eller kan genom invallning vid hafvet dylik jordförbättring vinnas, då hafve under enahanda vilkor, som i fråga om sjösänkning gällande äro, jordegare, hvilken invallning äskar, emot annan jordegare den rätt, här nedan och i åberopade dikningslag skils.

§ 3.

Är för invallningens bestånd eller ändamålsenliga inrättning nödigt, att vallen fortsättes eller fäste därför göres å mark, hvars egare ej vill i företaget ingå; vare han pliktig att emot ersättning efter ty i § 6 af gällande dikningslag sägs, af den mark upplåta hvad för byggnaden jemte dertill hörande graf för vattnets samlande åtgår.

§ 4.

Ega två eller flera del i jord, som genom invallningen skyddas, och är läget sådant, att för jordens odling hinderligt vatten kan genom dikning afledas utan att uppfodringsverk eller dylik anstalt för vattnets upphämtande är af nöden; vare då den, som sålunda för sin jord har nytta af företaget, skyldig att deri taga del enligt enahanda grunder, som i fråga om dikning äro i lagen derom stadgade.

§ 5.

Nu vinnas ej nytta af invallningen med mindre vattenuppfodringsverk eller dylik anstalt användes; varder sådan anstalt hållen af den, som invallningen gjort, och bortskaffas derigenom vatten

från jord, som hörer annan till; då vare denne pliktig att antingen i så måtto deltaga i företaget, att han skall under tjugu år, räknadt från slutet af det kalenderår, under hvilket invallningen fullbordades, gälda vid hvarje års slut en tjugonedel af den andel i anläggningskostnaden, som i mån af nyttan å hans jord belöper, och dertill sin andel i driftkostnad och underhåll, eller ock, om han hellre vill, såsom här nedan sägs i 8 §, för lika lång tid utan afgäld upplåta af den förbättrade jorden så mycket, som emot båtnaden svarar. Försummar han, som invallningen gjort, att hålla den vid magt under de tjugu åren, och följer ej rättelse, sedan erinran derom skett; då skall för tid, som återstår, skyldigheten för annan jordegare att, på sätt nämndt är, taga del i företaget eller upplåta jord, upphöra och för all skada ersättning till honom gäldas af den, som invallningen hålla bort.

Kunna ej jordegare enas om invallningens vidmagthållande efter de tjugu åren, ege den, som invallningen hålla vill, att utan lösen öfvertaga vallen med tillhörande graf; och ankomme på ny pröfning i den ordning, som i 4 kap. af gällande dikningslag föreskrifves, om och i hvad mån annan jordegare må förpligtas att under viss tid, för hvar gång ej öfverstigande tio år, antingen årligen gälda sin andel i driftkostnad och underhåll eller ock upplåta jord, allt i öfverensstämmelse med här ofvan i denna § stadgade grunder.

§ 6.

Jord, sten eller grus, som till invallning erfordras, må tagas å det område, som af invallningen skyddas, dock emot ersättning enligt § 6 i dikningslagen.

§ 7.

Vallar och grafvar, som till jords skyddande anlagda äro, må ej till annat ändamål användas utan samtycke af den, som råder öfver invallningen.

§ 8.

Vill någon för att vinna befrielse från skyldighet att gälda bidrag till invallning, hvarom här framför i § 5 skils, i stället på viss tid upplåta mot båtnaden svarande del af den förbättrade jorden, göra anmälan derom inom tid och i den ordning, som i § 76 af gällande dikningslag föreskrifna äro; gälle ock för bestämmande af den jordvidd, som bör upplåtas, de i samma § stadgade grunder. Äskas redan vid syneförrättningen synevärdens åtgärd för jordens utstakande, vare de, ändå att anmälan, hvarom nyss är nämndt, ännu ej skett, pligtige att sådan åtgärd meddela.

§ 9.

Har ej jordegare, efter ty ofvan är sagdt, vunnit befrielse från skyldigheten att i företaget delta, hafte samma skyldighet vid jorden, ändå att den kommer i annans hand.

§ 10.

Försummar den, som är skyldig att vall och hvad dertill hör underhålla, hvad honom derutinnan åligger, svare för all skada, som genom försummelsen tillskyndas annan, hvars rätt är beroende deraf att anläggningen hålles vid magt. Bättrar ej den försumlige skyndsamt bristen, då han derom tillsagd varder, och vill den, som af försum-

melsen men lider, bristen sjelf bota, kalle då två ojäfvige män att syn hålla och ege, sedan bristen af dem vitsordad är, att arbetet på den försumliges bekostnad verkställa.

§ 11.

I allt öfrigt, hvarom här ej är stadgadt, gälle i tillämpliga delar om invallning hvad i dikningslagen af den 20 juni 1879 om dikning stadgadt är.

Stockholm den 27 januari 1893.

S. Arnoldsson.

N:o 127.

Af herr S. von Friesen, om införande i reglementet för riksgäldskontoret af bestämmelse i afseende å arfvodet till riksgäldsfullmäktiges deputerade.

Uti § 29 af senast utfärdade reglemente för riksgäldskontoret bestämmes storleken af de arfvoden, som skola tillkomma fullmäktiges ordförande samt hvar och en af de öfrige fullmäktige. Ordföranden skall sålunda åtnjuta 3,200 kronor årligen samt hvar och en af de öfrige 1,600 kronor, likaledes för år. Dessutom eger, enligt samma §, fullmäktig, som icke är bosatt i Stockholm, att för en resa årligen till och från hemorten uppbära kostnadsersättning, beräknad efter samma grunder, som gälla för beräklandet af resekostnadsersättningen åt Andra Kammarens ledamöter.

De nu nämnda arfvodena äro emellertid för två bland riksgäldsfullmäktige endast en mindre del af de arfvoden, som från